

Paolo Cognetti

VOLČJA SREČA

Paolo Cognetti
VOLČJA SREČA

Prevedel Jernej Šček

Ljubljana 2023

Paolo Cognetti
VOLČJA SREČA

LA FELICITÀ DEL LUPO

Copyright © Paolo Cognetti. Giulio Einaudi editore, Torino 2021
This edition published in agreement with the Proprietor through
MalaTesta Literary Agency, Milan.

© za Slovenijo UMco, 2023. Vse pravice pridržane.

Prevedel: Jernej Šček
Izdajatelj in založnik: UMco, d. d.

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Knjigo uredila: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba
Oblikovanje ovitka in postavitev: Aleš Cimprič
Slika na naslovnici: iStock, Vecteezy.com
Tisk: Primitus, d. o. o.
Naklada: 500 izvodov, 1. natis
Ljubljana 2023

Questo libro è stato tradotto grazie a un contributo del Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale Italiano.

Knjiga je izšla s finančno podporo italijanskega Ministrstva za zunanje zadeve in mednarodno sodelovanje.

Knjižno delo je izšlo v okviru programa za leto 2022, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo Republike Slovenije.

V okviru določil Zakona o avtorski in sorodnih pravicah so brez pisnega dovoljenja založbe prepovedani reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba tega avtorskega dela ali njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, v številni fotokopiranje, tiskanje in shranjevanje v elektronski obliki.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.131.1-311.2

COGNETTI, Paolo
Volčja sreča / Paolo Cognetti ; prevedel Jernej Šček. - 1. natis.
- Ljubljana : UMco, 2023

Prevod dela: La felicità del lupo
ISBN 978-961-7136-59-3
COBISS.SI-ID 130746627

UMco d.d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana, tel.: 01/ 520 18 39
e-naslov: bukla-urednistvo@umco.si, spletna stran: www.bukla.si

Na svojih potovanjih sem se
sčasoma prepričal, da so človeška
hrepenenja in stremljenja sestavni del zemlje kakor
veter, samotarske živali in bleščeča prostranstva iz
kamenja in tundre. Trdno prepričan, da zemlja obstaja povsem
zunaj vsega tega.

– BARRY LOPEZ, *Arktični sen*

Vsebina

1	Gostilnica	11
2	Ljubimca	17
3	Kifeljc	23
4	Plazovi	27
5	Tisti vetrovni večer	31
6	Podrti gozd	39
7	Babette pa letala	45
8	Lasje	51
9	Maček za dva	57
10	Bencinska črpalka	61
11	Prazna hiša	67
12	Na tujem	73
13	Bolnišnica na dnu doline	77
14	Zlikovec	85
15	Gorjanova hči	89
16	Pevske poti	93
17	Razglednica	97
18	Starani les	101

19	Predstraža človeštva	107
20	Gozdarji	117
21	Kresni ognji	123
22	Mesečnica	127
23	Močvara	135
24	Dve srci v eni koči	139
25	Reševalna	145
26	Babettino pismo	153
27	Izgubljeno mesto	157
28	Maček	163
29	Možici	167
30	Bivak	173
31	Pregrade proti plazovom	179
32	Obiranje jabolk	185
33	Krompirišče	189
34	Povratni vžig	193
35	Dražba hlodovine	199
36	Macesnovje	203
	Sanje iz Fontane Fredde	207
	Posvetilo	211

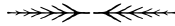

VOLČJA SREČA

Gostilnica

FAUSTO JE BIL STAR ŠTIRIDESET LET, ko se je zatekel v Fontano Freddo, da bi poiskal kraj novega začetka. Tiste gore je poznal od otroštva, njegova potrnost ob predolgi odsotnosti je bila namreč eden od vzrokov, pravzaprav kar *pravi* vzrok za težave z žensko, ki bi jo skoraj oženil. Po ločitvi je na visokem najel sobico in ves september, oktober in november preživel med pešačenjem po stezah, nabiranjem drv po gozdovih in večerjanjem pri peči, z okušanjem zasoljene svobode in grizenjem grenke samotnosti. Pisal je tudi oziroma se je trudil, da bi; na jesen je opazoval črede, ki zapuščajo planine, rumenenje in odpadanje macesnovih vršičkov, dokler ni s prvim snegom, kljub temu da je svoje potrebe

skrčil na minimum, zmanjkalo privarčevanega denarja. Zima je izstavila račun težkega leta. V Milanu je sicer poznal koga, ki bi mu lahko priskrbel službo, a v tem primeru bi moral se-stopiti, se prilepiti na telefon, z bivšo razčistiti odprta vprašanja; nekega večera je nanoslo, da se je izpovedal ob kozarcu vina v edinem shajališču Fontane Fredde.

Izza pulta ga je Babette povsem razumela. Tudi sama je prihajala iz mesta, zadržala je naglas in poudarjeno eleganco, kdo ve, v katerem času in po kakšnih poteh. Na neki točki je prevzela gostilno v kraju, ki v nizki sezoni privablja le zidarje in živinorejce, toliko, da jo je prekrstila v *Kosilo pri Babette*. Odtlej jo vsi tako kličejo, izvirnega imena nihče ne pomni. Zbližalo ju je branje Karen Blixen, kar je po Faustu namigovalo na tole: literarna Babette je bila revolucionarka, ki je po propadu pariške komune pristala v kuhinji kmetavzarskega sela na Norveškem. Naša prava Babette sicer ni stregla želvje juhe, je pa dala vse od sebe za posvajanje sirot in iskanje praktičnih rešitev bivanjskih težav. Ko je prisluhnila njegovim, ga je vprašala: Znaš kuhati?

In tako je bil za božiče še tam, v kuhinjskem dimu med kotli in ponvami. Fontana Fredde je imela tudi smučarsko progo, pred vsakim

poletjem so govorili, da jo bodo zaprli, vsako zimo so jo nekako zagnali. Kažipot na spodnjem križišču in plast umetnega snega, izstreljenega med pašnike, sta privabljala družinice smučarjev, gorjane pa tri mesece v letu spremenila v upravljalce sedežnic, zasneževalce, teptalce in reševalce, s kolektivno kamuflažo, katere del je bil zdaj tudi on sam. Veteranska kuharica ga je v nekaj dneh naučila, kako se razmasti več kil klobas, s hladno vodo prekine kuhanje testenin, podaljša olje v cvrtniku; da nima smisla dolge ure obračati polento, pustiš jo na majhnem ognju in skuha se sama.

Faustu je kuharsko življenje ugajalo, a kmalu ga je pritegnilo nekaj drugega. Skozi okence, skozi katerega je podajal krožnike v jedilnico, je opazoval, kako Silvia, novopečena natakaričica, sprejema naročila in streže po mizah. Kdo ve, od kod jo je vzela Babette. Dekle ni bilo gorjanske sorte: mlada in nasmejana, po videzu svetovljanka; ko je okrog nosila polento in klobase, je bila videti kot znamenje časov, kakor zunajsezonsko cvetenje ali volkovi, ki naj bi se, po govoricah sodeč, ponovno naselili v gozdove. Med božičem in tremi kralji sta delala brez prestanka dvanajst ur na dan, sedem dni na teden, in se snubila: ona je obešala sporočilca na tablo iz plute, on pa pritiskal na zvonček ob

pripravljeni jedi. Drug iz drugega sta brila norce: Dvakrat *specialiteto* – testenine na belo, je pravila. On pa nazaj: Je *ni na jedilniku*. Krožniki in smučarji so se izmenjevali s takšno naglico, da se je Fausto šele med pomivanjem posode zavedel, da se je stemnilo. Tedaj je za trenutek obstal in se spomnil na gore, vprašujoč, ali je v višinah pihalo ali snežilo, kakšna je svetloba na prostranih prisojah nad gozdno mejo, ali jezera spominjajo na ledene plošče ali mehke snežne kotanje. Čuden začetek zime na tisoč osemsto, sam dež in sneg; jutranje deževje je topilo ponoči zapadli žled.

Nekega poprazničnega večera je, ob vlažnih tleh in posušeni, zloženi posodi odvezal kuharski predpasnik in stopil k šanku na kozarček. Točilnica je ob tisti uri stopala v spokojno, mirno samoupravo. Babette je vklopila malo glasbe, na pultu pustila steklenico žganja, vozniki teptalnikov so prihajali po družbo med eno in drugo vožnjo, med glajenjem v smučarskem dnevu ustvarjenih smučin in grbin, s potiskanjem zdrskega snega navzgor, frezanjem zaledenelega, da bi zopet postal zrnast, gori doli na gosenicah v dolgih mračnih urah. Silvia je stanovala v sobici nad kuhinjo; okrog enajstih jo je Fausto videl sestopiti z brisačo na glavi, k peči je privlekla stol, sedla na toplo in odprla debelo

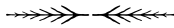
knjigo. Ni mu uspelo pregnati misli, da je pravkar prišla izpod prhe.

Tačas je poslušal čenče nekega teptalca, po svetniku in žganjarni imenovanega Santorso. Santorso mu je polnil ušesa o lovu na divjega petelina, o snegu. Tistem snegu, ki je letos zamujal, o njegovi dragocenosti za zaščito brlogov pred mrazom, o težavah, ki jih brezsnežna zima predstavlja za jerebice in ruševce; Fausto je rad spoznaval vedno nekaj novega, čeprav niti pod razno ni hotel izgubiti natakarice izpred oči. Naenkrat si je Silvia razpletla naglavno brisačo in si začela s prsti česati lase, ki jih je približala peči. Bili so črni, gladki in dolgi kakor lasje azijske ženske, globoka intimnost je vela iz njenega početja. Potem je začutila njegov pogled, dvignila oči s knjige in se mu s prsti v laseh nasmehnila. Fausta je žganje zapeklo v grlu, kakor mladeniča, ki prvič pije. Kmalu zatem so teptalci poprijeli za delo, Babette se je poslovila od njiju in vsakega posebej spomnila, naj dovolj zgodaj vstavita rogljičke v peč, prijala vreče s smetmi in odkorakala domov. Zadovoljna, da pušča tam ključe, žgane pijače in glasbo ter da njena gostilnica spodbuja prijateljevanje tudi takrat, ko je odsotna, kakor majhna pariška komuna v norveškem ledu.

Ljubimca

TISTI VEČER GA JE ZVLEKLA v zgornje sobane; če bi čakala nanj, bi prej prišla odjuga. Silviino sobico je ogrevala le iz spodnje kuhinje dvigajoča se toplota, zato sta pospešila obred slačenja, in vendar je čutil Fausto nekaj ganljivega in čudovitega v tem, da ležeš gol ob enako golo, tresočo dekle. Deset let je živel z isto žensko, zadnjih šest mesecev v neprijetni družbi samega sebe. Bilo je, kot bi končno dobil obisk, raziskoval žensko telesnost: spodaj je odkril krepko, zdravo telo, močna stegna, gladko in napeto kožo, zgoraj pa koščeno ostro brezprsno, sama rebra, ključnice in komolce, pa tudi ličnice in zobovje, v katere je trčil, ko je seks s Silvio postajal nasilnejši. Pozabil je na potrpljenje, ki je

potrebno, da prepoznaš okuse drugega in pokažeš svoje. V zameno je imel polne roke opeklin, vreznin, razjed od detergentov, odrgrnin od presnetega rezalnika, ki so imele, konec koncev, nekaj skupnega z ljubkovanjem.

Krasno dišiš, je priznal. Po dimu iz peči.

Ti pa po žganju.

Te moti?

Nikakor, vseč mi je. Žganje in smola. Kaj je to?

Žganje iz storžev.

Da storže namakate v žganju?

Tako je, cemprinove. Julija nabrane.

Potem dišiš po juliju.

Fausto je pozdravljal misel o svojem najljubšem mesecu. Gosto senčno gozdovje, vonj po travniškem senu, žuborenje voda, zgoraj, nad kamnitimi polji, pa zadnji sneg; julijsko jo je poljubil na lepo izboklo ključnico.

Obožujem tvojo koščenost.

Še dobro. Že sedemindvajset let jo nosim s sabo.

Sedemindvajset, praviš? Je marsikaj prepotovala.

Podolgem in počez, že res.

Poglejmo, kje si imela kosti na primer pri devetnajstih?

Pri devetnajstih v Bologni, študirala sem umetnost.

Torej si umetnica?

Nisem. Vsaj to vem. Da nisem umetnica, namreč. Mnogo boljša žurerka.

V Bologni ni to nič čudnega. Si kaj lačna?

Malo že.

Ti kaj prinesem?

Lahko, a pohiti, me je že zazeblo.

Že grem.

Fausto je stopil po stopnicah v kuhinjo, prebrskal po hladilnikih, pridrsal do okenca, ki gleda na zadnjo stran hiše, in se zagledal v topovsko zasneževanje proge. Z vsakega snežnega topa je svetil žaromet, kot bi strmino nad Fontano Freddo posejale pikčaste ognjemetne rakete, curki razpršene, v stiku z zrakom ledeniče vode. Pomislil je na Santorsa, ki je sredi nočnega mraka gladil kupe umetnega snega. V sobo je privlekel kruh, sir in olivni namaz ter smuknil pod odejo. Silvia se je brž stisnila k njemu, s prezeblimi stopali.

Vztrajal je: Poskusiva znova. Silvia pri dvaindvajsetih.

Pri dvaindvajsetih sem delala v knjigarni.

V Bologni?

Nak, v Trentu. Prijateljico imam tam, Lilli. Po Bologni se je vrnila domov, da bi šla na svoje,

jaz od nekdanj ljubim knjige, z univerzo sem zaključila. Ob njenem povabilu nisem trznila.

In tako si postala knjigotržka.

Že, že, dokler je trajalo. Prav lepo obdobje, da veš. Takrat sem zaslišala klic gora. Dolomitov Brente.

Fausto je odrezal kos kruha, ga namazal z olivami in nanj položil rezino tome.* Spraševal se je, kako mora biti, ko *odkriješ* gore. Približal je košček k njenim ustnicam in se v zraku ustavil.

No, pa mi povej, kaj počneš tu pod Monte Roso?

Zavetišče iščem.

Tudi ti?

Rada bi se preizkusila v koči na ledeniku. V poletni sezoni, mislim. Poznaš katero?

Več kot eno.

Smem prigrizniti sir?

Fausto ji je podal košček kruha s tomo, Silvia je odprla usta, ugriznila. Dihnil je v njene lase.

Koča na ledeniku, praviš, je ponovil.

Mi bo uspelo?

Zakaj ne. Poskusiti ni greh.

Bi me nehal ovohavati?

Po januarju dišiš.

---

* Valdostanska nadpomenka za družino lokalnih sirov. Op. prev.

Silvia se je nasmehnila. Po čem pa januar diši?

Po čem je dišal, hočeš reči? Po dimu iz peči. Po suhih, poledenelih tratah, ki čakajo prvi sneg. Po golem telesu dekleta, ki ogreva dolgotrajno osamljenost. Diši po čudežu.